تدوین الگوی عوامل پیشایند بی‌صداقتی تحصیلی در آموزش مجازی در دانش‌آموزان مدارس تیزهوشان مقطع متوسطه دوم در دوران گسترش پاندمی کروناویروس

دکتر مریم عبدالهی‌مقدم[۱] و فضل‌الله حسنوند[۲]

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۳/۱۰ تجدیدنظر: ۱۴۰۱/۶/۲۱
پذیرش نهایی: ۱۴۰۱/۹/۱۲

چکیده

هدف: هدف این پژوهش، تدوین الگوی پیشایندهای بی‌صداقتی تحصیلی در دانش‌آموزان دختر مدارس تیزهوشان در مقطع متوسطه دوم بود. **روش:** روش پژوهش، براساس ماهیت، توصیفی - همبستگی و براساس هدف، بنیادی بود. جامعه آماری مشتمل بر دانش‌آموزان دختر مدارس تیزهوشان مقطع متوسطه دوم استان لرستان بود. نمونه آماری به‌منظور پوشش‌دادن داده‌های لازم برای تحلیل معادلات ساختاری برابر با ۴۸۰ نفر در نظر گرفته شد. روش نمونه‌گیری به‌صورت دردسترس و پرسشنامه‌ها به‌صورت داوطلبانه و به شیوه نظرسنجی اینترنتی تکمیل و در نرم‌افزار آموس تحلیل شد. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه بی‌صداقتی تحصیلی ویترسپون و همکاران، ارزش مدرسه تومینن، سوینی و همکاران، اخلاق تحصیلی گل‌پرور، هویت علمی وینسنت‌رز و شانن و نظارت والدین سیه، ین و چو بود. **یافته‌ها:** یافته‌ها نشان داد که اخلاق تحصیلی، هویت علمی و ارزش مدرسه رابطه علّی معنادار با بی‌صداقتی تحصیلی دارند، ولی نظارت والدین بدون رابطه علّی معنادار با بی‌صداقتی تحصیلی دانش‌آموزان بود. **نتیجه‌گیری:** براساس یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت که به‌منظور کاهش بی‌صداقتی تحصیلی در دانش‌آموزان مدارس تیزهوشان در آموزش مجازی باید بر مؤلفه‌های فردی و شخصیتی همچون اخلاق تحصیلی، هویت علمی و درک ارزش مدرسه تمرکز کرد و تمرکز بر نیروهای بیرونی مانند نظارت والدین نمی‌تواند زمینه‌ساز کاهش این رفتار مخرب در فضای آموزشی مجازی باشد.

واژه‌های کلیدی: *ارزش مدرسه، اخلاق تحصیلی، بی‌صداقتی تحصیلی، نظارت والدین، هویت علمی.*

۱. دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه بوعلی سینا همدان، مشاور دبیرستان تیزهوشان شهرستان خرم‌آباد و مدرس دانشگاه فرهنگیان.
۲. **نویسنده مسئول:** دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی، ایران، تهران

Developing a Model of Precedents of Academic Dishonesty in Virtual Education in Gifted High School Students in Facing the Corona-virus Pandemic

Maryam Abdollahi Moghadam[1], Ph.D., Fazlollah Hassanvand[2], M.A.

Received: 05. 31.2022 Revised: 09.12.2022 Accepted: 12. 3.2022

Abstract

Objective: The purpose of this study was to develop a model of academic dishonesty in virtual education in gifted high school students in facing the Corona-virus pandemic. **Method**: The research method was descriptive-correlative based on nature and applied based on purpose. The statistical population included female gifted high school students in Lorestan Province in 2020-2021. Sample size was 480 cases on the basis of convenient sampling method and the questionnaires were completed voluntarily by online survey method. The data were analyzed using the Amos software. Research tools included Witherspoon et al.'s Academic Dishonesty, Golparvar Academic Ethics, Vincentruz's and Shannon's scientific identity, Tuminen-Sweeney et al.'s School Value, and Hsieh, Yen and Chou's parental supervision. **Results**: The research findings showed that academic ethics, scientific identity and school value have a significant causal relationship with academic dishonesty and are able to predict it, but parental supervision had not significant causal relationship with academic dishonesty. **Conclusion**: It can be concluded that in order to reduce academic dishonesty in gifted schools in the virtual education, we should focus on individual and personality components such as academic ethics, scientific identity and understanding of school value, whereas focus on external forces like parental supervision cannot provide the basis for reducing this destructive behavior in virtual education.

Keywords*: Academic dishonesty, Academic ethics, Scientific identity, School value, Parental supervision*

1. PhD in Educational Psychology, Bu-ali Sina University, Hamedan, Iran (The counselor of gifted high school in Khorramabad, and The faculty of Farhangian University, Khorramabad, Iran).
2 . **Corresponding author**: PhD student in Educational Psychology, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran
Email: fazl.hasanvand@gmail.com

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]

[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]

مقدمه

در دهه‌های اخیر، نوع جدیدی از آموزش با عنوان آموزش الکترونیکی[1] یا آموزش مجازی[2] برای پاسخگویی به برخی نیازهای آموزشی شکل گرفته است که نگاه پژوهشگران، صاحب‌نظران حوزه‌های روانشناسی و تعلیم‌وتربیت را به خود جلب کرده است (میهال، ۲۰۲۰) و به این نوع آموزش مشتمل بر آموزش از مسیر رایانه، تلفن همراه و شیوه برخط گسترش به سبب انعطاف‌پذیری در ارتباط با شرایط زمانی و مکانی زندگی یادگیرندگان بسیار توجه شد (صبوری و مردان‌زاده، ۱۳۹۹). در این میان، در دو سال گذشته، گسترش پاندمی کروناویروس به‌طور خاص یک بحران ناگهانی در بهداشت عمومی جهان ایجاد کرد و در طی مدت کوتاهی به تهدیدی جدی برای بشر بدل شد (شیوندی و حسنوند، ۱۳۹۹). این تهدید با تأثیر بر ساخت روابط خانوادگی و شیوه‌های آموزش معمول در مدارس دگرگونی‌های گسترده‌ای را به وجود آورد (توکلی و یدالهی، ۱۴۰۰) و شرایط آموزش به‌گونه‌ای پیش رفت که تعامل‌ها و ارتباط اجتماعی در فضای آموزشی از دنیای واقعی به دنیای مجازی انتقال پیدا کرد و بستر اینترنت بیش از پیش به میدان عمل و کنش‌گری تبدیل شد (عبدالهی و رحیمی، ۱۳۹۹). در این راستا، انتقال آموزش از فضای واقعی به فضای مجازی و رویارویی دانش‌آموزان و معلمان با فضایی متفاوت و با نظارت کمتر به‌وسیله مسئولان مدارس زمینه بروز برخی ناراستی‌ها و راحت‌طلبی‌ها در دانش‌آموزان را به وجود آورد (توکلی و یدالهی،۱۴۰۰). امروزه، بی‌صداقتی تحصیلی[3] به‌عنوان یکی از تهدیدهای محسوس و پیامدهای منفی در تحصیل دانش‌آموزان در فضای مجازی اهمیتی روزافزون پیدا کرده است. بی‌صداقتی تحصیلی در لغت‌نامه وبستر (وبستر،۲۰۰۰) به معنای «مشارکت عمدی در اعمال فریبنده مربوط به کار تحصیلی شخصی یا کار دیگران» آمده است (به نقل از فاوچر و همکاران، ۲۰۰۹) و به‌عنوان یک ناسازگاری اخلاقی، پدیده‌ای با پیشینه بسیار دور و دراز و وابسته به فرهنگ جهانی و نیز تهدیدی برای کیفیت در زمینه‌های یادگیری، تدریس و پژوهش شناخته شده است (توماس، ۲۰۱۷). این رفتار مخرب مسئله‌ای جدید نیست و نوعی بی‌اخلاقی جهان‌شمول در زمینه تحصیلی محسوب می‌شود (کرو، آسی، پینو و هوف، ۲۰۱۹). پژوهش‌های انجام‌شده نیز دریافته‌اند که تقلب‌کردن[4] پدیده‌ای معمول در بین دانش‌آموزان و دانشجویان است (کرو و همکاران، ۲۰۱۹؛ پیلد و همکاران، ۲۰۱۸) و در فضای آموزش به یک مسئله جدی تبدیل شده که نیازمند توجه خاص است، به‌طوری‌که ۷۰ درصد از دانش‌آموزان دبیرستانی به‌نوعی اقدام به انجام شکل‌های متفاوتی از بی‌صداقتی تحصیلی می‌کنند (بردلی و کاواسانا، ۲۰۱۰).

در این میان، مطالعات نشان داده است که بی‌صداقتی تحصیلی در میان دانش‌آموزان مدارس تیزهوشان پدیده‌ای مهم و نیازمند توجه است (آبیلاک، ۲۰۰۹؛ گدس، ۲۰۱۱؛ میلر، مورداک و گروتویل، ۲۰۱۷). از آن‌جایی‌که بی‌صداقتی تحصیلی می‌تواند توانایی معلمان در ارزیابی دقیق میزان یادگیری دانش‌آموزان را مختل کند و زمینه کسب برخی دستاوردهای تحصیلی نامناسب برای برخی افراد را موجب شود (حتّی پذیرش در دانشگاه براساس تقلب) و دانش‌آموزان صادق را نیز به این باور برساند که تقلب و بی‌صداقتی هنجاری قابل پذیرش است (اورک و همکاران، ۲۰۱۰). این گفته‌ها و استدلال‌ها دلایلی موجه برای توجه بیشتر معلمان و پژوهشگران به مسئله بی‌صداقتی تحصیلی و شناسایی عوامل زمینه‌ساز و به‌نوعی، عناصر اثرگذار بر گسترش این کجروی اخلاقی است. در همین راستا، در پاسخ به خلأ احساس‌شده، در پژوهش حاضر به بررسی نقش ادراک ارزش مدرسه، اخلاق تحصیلی، هویت علمی و نظارت والدین بر آموزش مجازی پرداخته شد.

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]

[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]

ارزش مدرسه[5] به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های مفهوم بهزیستی تحصیلی[6] تعریف شده است. بهزیستی تحصیلی، یکی از عواملی است که می‌تواند نقش به‌سزایی در افزایش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد. این مفهوم به‌وسیله تومینن- سوینی و همکاران (۲۰۱۲) مطرح شد. ارزش مدرسه به‌عنوان درک دانش‌آموزان از تحصیل در مدرسه تعریف می‌شود و شامل ارزش درونی و بیرونی است (ویسکرمی و همکاران، ۱۳۹۷). مطالعات مختلف نشان داده است که ارزش مدرسه احتمال تلاش برای رسیدن به اهداف تحصیلی در دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد و در ایجاد رابطه مثبت و مشارکت میان همکلاسی‌ها و پیشرفت تحصیلی نقش دارد (نیمیویرتا، ۲۰۰۴). فلوید و همکاران (۲۰۰۹؛ به نقل از کرو و همکاران، ۲۰۱۹) مشاهده کردند که ارزش مدرسه با بهره‌گیری دانش‌آموزان از راهبردهای یادگیری سطحی[7] (دانش‌آموز تلاشی اندک برای گذراندن تحصیل می‌کند) ارتباط منفی دارد؛ همان‌طور که راهبردهای یادگیری عمیق و اصیل[8] نیز دارای پیوند با پردازش شناختی عمیق است که با بی‌صداقتی تحصیلی رابطه منفی دارد. ارزش تکلیف[9] یکی از عوامل مهم در ارتباط با ارزش مدرسه است که مطالعات نشانگر رابطه میان آن با بی‌صداقتی تحصیلی است و به این معنا است که سودمند یا لذت‌بخش‌بودن یک تکلیف زمینه‌ساز کاهش احتمال تقلب‌کردن و انجام اعمال نادرست در حوزه تحصیل است (کرو و همکاران، ۲۰۱۹).

اخلاق تحصیلی[10] به‌عنوان متغیر دیگر، راهنمای مسئولیت‌ها، نقش‌ها و رفتار افراد در نظام آموزشی است و به‌عنوان هدایت‌کننده عمل و تصمیم‌گیری زمان مواجه با مشکلات اخلاقی ایفای نقش می‌کند (سوفریا و یوسف، ۲۰۲۰). درحقیقت، یکی از عرصه‌های خاص که در آن ارزش‌های اخلاقی بسیار اهمیّت دارد، تحصیل علم است. اخلاق تحصیلی، پایبندی و پیروی از ارزش‌هایی نظیر رعایت صداقت و پیروی از آموزه‌های اخلاقی برای کسب دانش را شامل می‌شود (اسمیت و همکاران، ۲۰۱۳). اخلاق تحصیلی به شکلی کاملاً اختصاصی، پایبندی و پیروی از ارزش‌هایی نظیر نداشتن فریبکاری، تکیه بر تلاش و کوشش شخصی در کسب دستاوردهای تحصیلی، رعایت صداقت، درست‌کاری و متابعت از آموزه‌های انسانی و اخلاقی برای کسب دانش و علم را شامل می‌شود (اسمیت، کودالکر و فرا، ۲۰۱۳). ازاین‌رو، بین باورهای اخلاقی فرد و میزان وقوع تقلب رابطه معکوس و معناداری وجود دارد (قاسم‌زاده، ۱۳۹۲). در دیگر پژوهش‌ها (لوکاس و فردریچ، ۲۰۰۵؛ رویایی و همکاران، ۱۳۹۶) نیز رابطه قوی بین نداشتن صداقت تحصیلی و اعمال غیراخلاقی در حرفه آینده فرد وجود دارد. براساس شواهد، در میان عوامل مرتبط با رفتارهای فریبکارانه، نداشتن تعهد اخلاقی، یکی از چشمگیرترین عناصر است (سبزیان و همکاران، ۱۳۹۸). بنابراین در آموزش از راه فضای مجازی (که نظارت مستقیمی بر رفتار دانش‌آموزان وجود ندارد) بسیار اهمیت دارد که سبک مدیریت به‌گونه‌ای باشد که فرصت و اندیشه تخطی از ارزش‌های اخلاقی فراهم نشود.

هویّت علمی[11] به‌عنوان پیشایند دیگر در این پژوهش یک جنبه مهم در شکل‌گیری درگیری تحصیلی است که عبارت است از احساس فرد درخصوص چه کسی بودن خود در عرصه علم و آنچه او باور دارد که می‌تواند یا می‌خواهد در این عرصه انجام دهد (کمالی، اعظم‌آزاده و سجادیان، ۱۳۹۵). هویت با ترکیبی از خودنگری حاصل از شرکت در فعالیت‌های خاص، عضویت در گروه‌های مشخص یا پذیرفتن یک نقش ویژه به وجود می‌آید. پژوهشگران سه مفهوم را به‌عنوان عوامل شکل‌دهنده هویت علمی ارائه داده‌اند: احساس اجتماعی و وابستگی، عوامل نگرشی بیرونی و ذاتی سازگار و رقابت بین معلومات تدریس‌شده در فضای آموزش و علم واقعی (وینسنت‌رز و شانن، ۲۰۱۸). در زمینه پژوهش‌های

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]

[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]

تربیتی و روانشناختی، مفهوم هویت علمی اغلب برای توصیف یک بعد هیجانی یا روانشناختی درگیری تحصیلی به کار برده می‌شود (استرامبلر و همکاران، ۲۰۱۳). اسبورن و جونز (۲۰۱۱؛ به نقل از استرامبلر و همکاران، ۲۰۱۳) هویت علمی را به‌عنوان ارزش انتخاب‌شده به‌وسیله فرد در حوزه تحصیلی تعریف می‌کنند که در شکل‌گیری خودپنداره[۱۲] سهم دارد و موجب افزایش عزّت‌نفس تحصیلی می‌شود؛ چرا که می‌تواند انگیزه تحصیلی را افزایش دهد و باعث خودکارآمدی[۱۳] شود. پژوهش‌های کماراجو و دایل (۲۰۱۴) و پاپ و همکاران (۲۰۱۶) نشان داد که هویت علمی با پیامدهای مثبت تحصیلی مانند درگیری شناختی عمیق[۱۴] با تکالیف یادگیری و پیشرفت تحصیلی[۱۵] مرتبط است؛ عواملی که می‌توان گفت با بی‌صداقتی تحصیلی رابطه منفی دارند. ازاین‌رو بر نقش این عامل در شکل‌گیری بی‌صداقتی تحصیلی در آموزش مجازی تمرکز شده است.

نظارت والدین[۱۶] متغیّر دیگری است که به‌عنوان پیشایند بی‌صداقتی تحصیلی در این پژوهش بررسی شده است و به معنای اعمال قدرت بر فرزندان در جهت نظارت بر اعمال و رفتارهای آنهاست، اما در اصطلاح به ابزارهایی گفته می‌شود که والدین در فرایند مدیریت رفتار فرزندان به کار می‌برند (نژادبهرام و کمالی چیرانی، ۱۳۸۹). نظارت والدین به سطحی از آگاهی والدین از این موضوع اشاره دارد که در غیاب آنان، فرزندان آنها کجا هستند؛ با چه کسانی ارتباط دارند و چگونه زمان خود را سپری می‌کنند (رومرو و روئیز، ۲۰۰۷). در حالت ایدئال، این انتظار وجود دارد که والدین از برنامه زندگی فرزند خود آگاهی داشته باشند. پژوهش‌ها نشان می‌دهد افرادی که به‌وسیله والدین خود طرد می‌شوند و نظارت چندانی بر امور مختلف آنان صورت نمی‌گیرد، اغلب دچار مشکلات فردی و بین‌فردی مانند بزهکاری یا تقلب‌کردن در محیط تحصیلی می‌شوند (مهرابی و دهقان، ۱۳۹۶؛ رومرو و روئیز، ۲۰۰۷). همچنین، استپ و السون (۲۰۱۱) نشان داده‌اند که بین سطح نظارت دقیق و محتاطانه والدین و نگرش نسبت به بی‌صداقتی تحصیلی رابطه منفی منفی وجود دارد (شکل ۱).

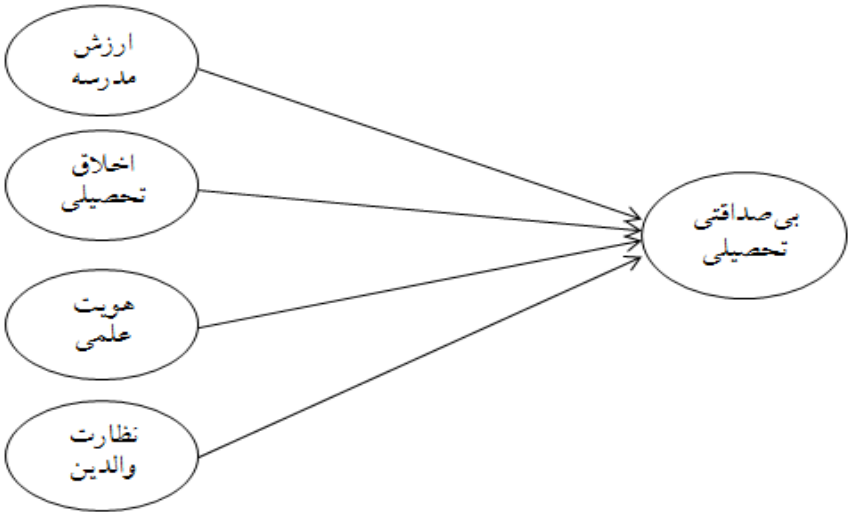

شکل ۱ الگوی مفهومی پژوهش

براساس آنچه بیان شد، آنچه ضرورت انجام این پژوهش مبتنی بر شکل ۱ را آشکار می‌سازد این است که گسترش پاندمی کروناویروس و افزایش گرایش به آموزش مجازی در سال‌های گذشته زمینه‌ای جدید از محیط آموزش را به وجود آورده است که شناسایی عوامل اثرگذار بر بسط اصول اخلاقی و ارزش‌های مثبت در آن شایسته مطالعه و پژوهش است. درحقیقت، با توجه به اینکه در فضای مجازی، نظارت

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]
[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]

دقیقی بر عملکرد دانش‌آموزان در ورای صفحه نمایش رایانه و تلفن همراه وجود ندارد، شناسایی عوامل کاهش بی‌صداقتی تحصیلی بسیار اهمیت دارد. افزون بر این، در ارتباط با انتخاب جامعه دختران، برخی پژوهش‌ها مانند شهبازیان و همکاران (۱۳۹۵) نشان داده‌اند که بی‌صداقتی تحصیلی در دختران مسئله‌ای درخور توجه است که دلایلی همچون اضطراب، توقع بیش از حد والدین و اطرافیان، فشار روانی ناشی از مسائل، رقابت‌های نادرست و سخت‌بودن تکالیف و درس‌ها از دیدگاه آنان در بروز این رفتارها اثرگذارند. به‌طور خاص، در میان دانش‌آموزان مدارس تیزهوشان به سبب رقابت شدید جهت شکل‌دهی عملکرد مطلوب، تلاش برای رسیدن به ایدئال و گسترش توانایی‌های علمی (موفیلد و پارکرپترز، ۲۰۱۵؛ سابتونیک، الژوسکی، کولیوس و وورل، ۲۰۱۱) و وجود باورهای کمال‌گرایانه در جهت نیل به استانداردهای سطح بالا (بیتل، والد، میدگت، گرین، کیشن و بری، ۲۰۱۵؛ ستوده‌فر و همکاران، ۱۳۹۳؛ نصیران و ایروانی، ۱۳۹۵ و مرادی‌زاده، ویسکرمی، میردریکوند، قدم‌پور و غضنفری، ۱۳۹۸) ممکن است زمینه‌ای مساعدتر برای انجام اعمال و رفتارهای نامطلوب و بی‌صداقتی تحصیلی وجود داشته باشد. ازاین‌رو، این پژوهش با هدف تدوین الگوی رابطه علّی ارزش مدرسه، اخلاق تحصیلی، هویت علمی و نظارت والدین با بی‌صداقتی تحصیلی در دانش‌آموزان دختر مدارس تیزهوشان استان لرستان به انجام رسید.

روش

این پژوهش از نظر هدف، از نوع بنیادی و از جهت ماهیت، توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل تمام دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه دوم در مدارس تیزهوشان استان لرستان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ بود که به سبب گسترش تهدید پاندمی کروناویروس در کلاس درس مجازی مدارس شرکت می‌کردند و برابر با ۸۷۰ نفر بود. نمونه آماری برابر با ۴۸۰ نفر انتخاب شد (۵۲۰ پرسشنامه پاسخ داده شد که موارد دارای نقص از تحلیل خارج شد). به‌منظور اجرای پژوهش، فرم اینترنتی ابزار پژوهش از راه کانال‌های تلگرام و واتس‌آپ مدارس تیزهوشان به‌صورت گسترده در اختیار مدارس قرار گرفت و افراد به‌صورت داوطلبانه وارد صفحه اینترنتی مربوط شده و به پرسشنامه پاسخ دادند. درنهایت داده‌ها در نرم‌افزار آموس تحلیل شد. ملاک پذیرش پرسشنامه‌ها پاسخگویی داوطلبانه و به‌تبع، دقت در پاسخ به گویه‌های پرسشنامه و ملاک خروج، تحصیل در مدارس غیر از تیزهوشان و دقت‌نداشتن در پاسخگویی به ابزار پژوهش بود. برای جمع‌آوری داده‌ها از ابزارهای زیر استفاده شد:

پرسشنامه بی‌صداقتی تحصیلی: این مقیاس یک نسخه اصلاح‌شده از مقیاس بی‌صداقتی تحصیلی مک‌کاب و همکاران (۱۹۹۳) است که توسط ویترسپون و همکاران تجدیدنظر و طراحی شد (به نقل از عظیمی و همکاران، ۱۳۹۸). نمره‌گذاری این مقیاس ۹ گویه‌ای براساس طیف لیرکت پنج درجه‌ای از به‌ندرت تا همیشه صورت می‌گیرد. طراحان این مقیاس، روایی آن را مطلوب به دست آورده و اعتبار مقیاس را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ در محدوده ۰/۸۰ تا ۰/۸۵ گزارش کردند. در ایران نیز روایی و پایایی این ابزار تأیید شده است (عظیمی و همکاران، ۱۳۹۸). میزان پایایی این ابزار در پژوهش حاضر برابر با ۰/۸۹ به دست آمد.

مقیاس ارزش مدرسه[۱۷]: پرسشنامه بهزیستی تحصیلی با الگوگیری و تجمیع ابعاد چهارگانه‌ای تدوین شد که بعد ارزش مدرسه نخستین بعد این سازه را تشکیل می‌دهد. این مقیاس یک پرسشنامه خودسنجی است که میزان موافقت یا نداشتن موافقت پاسخ‌دهنده با ۹ گویه ارزش مدرسه را براساس طیف لیکرت پنج درجه‌ای ارزیابی می‌کند (تومینن، سوینی و همکاران، ۲۰۱۲؛ مرادی و همکاران، ۱۳۹۵). در پژوهشی این پرسشنامه را در جامعه‌ای مشتمل بر نوجوانان ایرانی اجرا کردند و روایی مناسب و پایایی

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]

[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]

سطح بالای این ابزار را براساس ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۸ تأیید کردند. میزان پایایی این ابزار در پژوهش حاضر برابر با ۰/۹۳ به دست آمد.

پرسشنامه اخلاق تحصیلی[۱۸]: این پرسشنامه توسط گل‌پرور (۱۳۸۹) ساخته و اعتباریابی شده است. این پرسشنامه ۸ سؤال در مقیاس پاسخ‌گویی هفت درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم دارد. در این پرسشنامه تمایل‌های پایبندی به ارزش‌های اخلاقی در زمان تحصیل، نظیر تکیه بر تلاش‌ها و کوشش‌های شخصی برای پیشرفت در تحصیل اندازه‌گیری می‌شود. شواهد مربوط به روایی سازه و پایایی این پرسشنامه در حد مناسب و به‌نسبت مطلوبی است (گل‌پرور، ۱۳۸۹). در پژوهش گل‌پرور (۱۳۹۴) ضریب پایایی این ابزار براساس آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷ به دست آمد. میزان پایایی این ابزار در پژوهش حاضر براساس ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۰ به دست آمد. در پژوهش یاسمی‌نژاد (۱۳۹۳) نتایج تحلیل عاملی تأییدی روایی سازه ابزار را نشان داد و پایایی آن در سطح مناسب تأیید شد. میزان پایایی این ابزار در پژوهش حاضر برابر با ۰/۷۵ به دست آمد.

پرسشنامه هویت علمی: این پرسشنامه برای بررسی میزان هویت به یک فضای علمی طراحی شد و به‌طور خاص مشخص می‌کند که آیا یادگیرندگان خود را به‌عنوان فردی مرتبط با علم درک می‌کنند. مقیاس نمره‌گذاری این پرسشنامه چهار سطحی از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم است (وینسنت‌رز و شانن، ۲۰۱۸). روایی این پرسشنامه در مطالعه سازندگان این ابزار با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی اثبات و پایایی آن به روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۴ محاسبه شد. در این مطالعه، تحلیل عاملی اکتشافی بر این پرسشنامه براساس نتایج تحلیل مؤلفه‌های اصلی نشان داد که مقدار کفایت نمونه‌گیری کایر- میر- الکین برابر با ۰/۸۱ و آزمون کرویت بارتلت[۱۹] برابر با ۹۲۶/۴۴۶ که در سطح ۰/۰۰۱ معنادار بود. بنابراین، مقدار ماتریس همبستگی و حجم نمونه برای انجام تحلیل عاملی اکتشافی اعتبار داشت. یک عامل استخراج‌شده توانست ۷۲ درصد از واریانس نمره هویت علمی را تبیین کنند. پایایی این ابزار در پژوهش حاضر برابر با ۰/۸۶ به دست آمد.

پرسشنامه نظارت والدین[۲۰] بر استفاده فرزندان از فضای مجازی: این پرسشنامه مشتمل بر ۱۷ گویه است و سه بعد مدیریت واکنشی، مدیریت پیشگیرانه و نظارت پایدار را می‌سنجد. مقیاس نمره‌گذاری آن براساس طیف لیکرت چهار سطحی از کاملاً درست تا کاملاً اشتباه طراحی شد. پایایی این ابزار براساس پژوهش سیه، ین و چو (۲۰۱۹) برای کل مقیاس برابر با ۰/۹۵ محاسبه شد و اعتبار آن نیز بر اساس تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی تأیید شد. در این پژوهش میزان پایایی آن براساس ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۳ به دست آمد. همچنین، تحلیل عاملی اکتشافی بر این پرسشنامه براساس نتایج تحلیل مؤلفه‌های اصلی نشان داد که مقدار کفایت نمونه‌گیری کایر- میر- الکین برابر با ۰/۹۲ و آزمون کرویت بارتلت برابر با ۳۴۲۶/۵۳۴ که در سطح ۰/۰۰۱ معنادار بود. سه عامل استخراج‌شده توانستند ۵۶ درصد از واریانس نمره کل نظارت والدین را تبیین کنند. میزان پایایی این ابزار در پژوهش حاضر برابر با ۰/۸۸ به دست آمد.

یافته‌ها

در این پژوهش، از شاخص‌های توصیفی به‌منظور تشریح داده‌ها استفاده شد و در بخش استنباطی، فرضیه‌های پژوهش با استفاده از تحلیل معادلات ساختاری آزمون شد. میانگین و انحراف معیار متغیر بی‌صداقتی تحصیلی برابر با ۱۹/۲۹ و ۶/۹۸، ارزش مدرسه برابر با ۳۵/۷۹ و ۷/۹۵، هویت علمی برابر با ۱۲/۴۸ و ۲/۶۲، نظارت والدین برابر با ۵۱/۴۱ و ۹/۳۲ و اخلاق تحصیلی برابر با ۴۰/۶۷ و ۷/۶۴ محاسبه شد. در ادامه نیز به آزمون فرضیه‌های پژوهشی پرداخته شد (شکل ۲).

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]

[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]

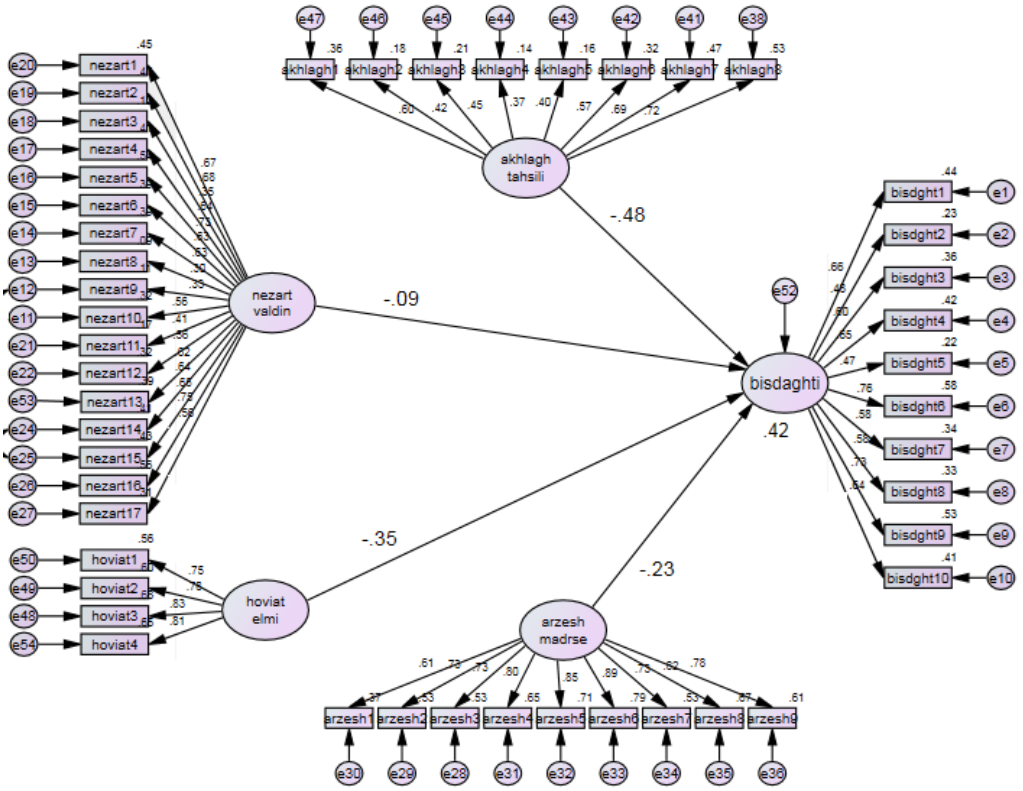

شکل ۲ تدوین الگوی بی‌صداقتی تحصیلی در دانش‌آموزان دوره دبیرستان در رویارویی با گسترش بحران پاندمی کرونا

در الگوی برازش‌یافته شکل ۲، رابطه میان متغیرهای پیش‌بین (ارزش مدرسه، اخلاق تحصیلی، هویت علمی و نظارت والدین بر استفاده از فضای مجازی) و متغیر ملاک (بی‌صداقتی تحصیلی) بررسی شد. براین‌اساس، مشخص شد که ضریب تأثیر استاندارد منفی درک ارزش مدرسه بر بی‌صداقتی تحصیلی برابر با ۰/۲۳ - با مقدار t برابر با ۵/۲۱ – بود و براین‌اساس، فرضیه نخست پژوهش تأیید شد. همچنین، اخلاق تحصیلی ضریب تأثیر استاندارد منفی به میزان ۰/۴۸- بر بی‌صداقتی تحصیلی داشت که با مقدار t برابر با ۸/۳۹ - معنادار بود. به‌این‌ترتیب فرضیه دوم پژوهش نیز تأیید شد. هویت علمی نیز ضریب تأثیر استاندارد منفی به میزان ۰/۳۵- بر بی‌صداقتی تحصیلی داشت که با مقدار t برابر با ۷/۱۲ - معنادار بود. بنابراین فرضیه سوم پژوهش نیز تأیید شد. درنهایت، نظارت والدین بر استفاده از فضای مجازی دارای ضریب تأثیر استاندارد منفی به میزان ۰/۰۹ - بر بی‌صداقتی تحصیلی داشت که با مقدار t برابر با ۱/۲۲- معنادار نبود. به‌این‌ترتیب، فرضیه چهارم پژوهش رد شد. درنهایت، با توجه به اینکه تمام گویه‌های متغیرهای پژوهش‌شده بار عاملی مناسب داشتند و مقدار t بالاتر از ۱/۹۶ بود، اعتبار گویه‌های استفاده شده برای سنجش متغیرهای پژوهش تأیید شد.

شاخص‌های برازش[۲۱] به‌عنوان معیاری برای تأیید الگوی برازش‌یافته به کار می‌روند. شاخص ریشه میانگین مربعات خطاهای تخمین[۲۲]، شاخص اصلی برازش است که اگر کوچک‌تر از ۰/۱ باشد، برازندگی الگو تأیید می‌شود. در پژوهش حاضر مقدار این شاخص برابر با ۰/۰۶۴ و برازش الگو تأیید شد. همچنین، اگر نتیجه تقسیم عامل Chi-square بر df کمتر از عدد ۵ باشد، برازش الگو تأیید می‌شود که در این پژوهش برابر با ۲/۹۴ به دست آمد. شاخص‌های برازش تطبیقی[۲۳]، برازش

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]

[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]

این‌کری‌منتال[۲۴]، برازش توکر – لوییس[۲۵] و نیکویی برازش[۲۶] نیز برابر با ۰/۹۲، ۰/۹۲، ۰/۹۱ و ۰/۹۰ به دست آمد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل پیش‌بینی‌کننده بی‌صداقتی تحصیلی آموزش مجازی در دانش‌آموزان دختر مدارس تیزهوشان مقطع متوسطه دوم در شرایط زمانی گسترش پاندمی کروناویروس به انجام رسید. در این راستا، براساس شکل ۲، فرضیه اول مبنی بر رابطه علّی منفی میان ارزش مدرسه با بی‌صداقتی تحصیلی تأیید شد. این موضوع به آن معنا است که هرگاه ارزشمندی مدرسه در دیدگاه دانش‌آموزان در سطح بالایی باشد و آنان مدرسه را به‌عنوان مکانی پرارج‌تر تصوّرکنند، تمایل کمتری به انجام تقلب و بی‌صداقتی در امور تحصیلی نشان خواهند داد. این یافته با پژوهش کوسلینیاک و بوجانووسکا (۲۰۱۹)، کرو و همکاران (۲۰۱۹) و اسماعیل و عمر (۲۰۱۷) همسو می‌باشد. گفتنی است که به رابطه میان این متغیرها در مطالعات گذشته چندان توجه نشده است. در تبیین وجود این رابطه منفی می‌توان براساس دیدگاه کوسلینیاک و بوجانووسکا (۲۰۱۹) باور داشت که ارزش‌های انسانی (همچون ارزشمندی دانش و تحصیل) و گرایش‌های اجتماعی مثبت با رفتارهای غیراخلاقی رابطه منفی دارند. به‌این‌ترتیب، ارزش‌های متمرکز بر شخص (لذت فردی و قدرت ناشی از موفقیت در امتحانات و فعالیت‌ها پس از انجام تقلب) با نداشتن صداقت تحصیلی رابطه مثبت نشان می‌دهند و درحقیقت، بی‌صداقتی یک الگوی رفتاری است که به‌طور مشهود از منظر ارزش‌های درک‌شده به‌وسیله افراد تبیین می‌شود. اسماعیل و عمر (۲۰۱۷) در یک مطالعه نشان دادند که ارزش‌های شخصی به‌طور چشمگیری با نداشتن صداقت تحصیلی ارتباط منفی دارند و تقویت ارزش‌هایی همچون آرمان‌گرایی و ایمان مذهبی با نداشتن صداقت در محیط تحصیلی پیوند دارد. در ارتباط با فضای آموزش، ارزش مدرسه باعث می‌شود دانش‌آموزان به اهداف تحصیلی نزدیک شوند؛ این همان نقطه قوتی است که در بی‌صداقتی تحصیلی به چشم نمی‌خورد. همچنین، ارزش مدرسه در معنا مترادف با ارزش تکلیف است (سودمندبودن یک تکلیف) و این معنا مغایر با بی‌صداقتی تحصیلی است، چون دانش‌آموزی که به سودمندبودن یک تکلیف پی می‌برد، احتمال کمتری دارد که دست به تقلب‌کردن بزند، زیرا آگاه است که گذر از انجام آن تکلیف بدون تسلط بر آن، همچون ازدست‌دادن یک دارایی ارزشمند است و به همین سبب در جهت تسلط بر آن می‌کوشد.

فرضیه دوم مبنی بر ارتباط میان اخلاق تحصیلی و بی‌صداقتی تحصیلی تأیید شد. این موضوع به آن معنا است که هرگاه دانش‌آموزی باور داشته باشد که پیشرفت بیشتر در گرو زحمت و تلاش صادقانه، بهره‌گیری درست از استعدادهای نهفته فردی، وظیفه‌شناسی در انجام امور تحصیلی و درست‌کاری در راه کسب علم و دانش است، با احتمال بیشتری از اقدام به انجام هر گونه اعمال نادرست و ناشایست در عرصه تحصیل پرهیز می‌کند. پس می‌توان گفت که اخلاق، عاملی نگهدارنده در جلوگیری از بروز بی‌صداقتی تحصیلی است. این یافته با پژوهش‌های تاتوم و شوارتز (۲۰۱۷)، شوارتز و همکاران (۲۰۱۳)، آرنولد و همکاران (۲۰۰۷)، لوکاس و فردریچ (۲۰۰۵)، سبزیان و همکاران (۱۳۹۸) و رویایی و همکاران (۱۳۹۶) همخوان می‌باشد. در تبیین این یافته می‌وان گفت که اخلاق تحصیلی به شکلی کاملاً اختصاصی، پایبندی و پیروی از ارزش‌هایی نظیر عدم تقلب، تکیه بر تلاش شخصی در کسب دستاوردهای تحصیلی و رعایت صداقت را برای کسب دانش شامل می‌شود. بازداری از بی‌صداقتی و تقلب تحصیلی به‌عنوان پیامد باواسطه و بی‌واسطه پایبندی به ارزش‌های اخلاقی بر شمرده شده است. شواهد این ادعا را نشان می‌دهد که رعایت‌نکردن اصول اخلاقی در محیط‌های آموزشی،

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]

[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]

افراد را به سوی رفتارهای فریبکارانه سوق می‌دهد، بنابراین می‌توان گفت که اخلاق تحصیلی می‌تواند از راه اطمینان در دستیابی به نتایج متناسب با شایستگی و تلاش، موجب تضعیف تمایل به رفتارهای فریبکارانه شود.

فرضیه سوم پژوهش مبنی بر ارتباط میان هویت علمی و بی‌صداقتی تحصیلی تأیید شد. این یافته با پژوهش‌های قنبری‌طلب و طهماسبی (۲۰۲۰)، پاپ و همکاران (۲۰۱۵)، کماراجو و دایل (۲۰۱۴) و والکر و همکاران (۲۰۰۶) همسو است. تأیید این فرضیه به آن معنا است که هرگاه محیط مدرسه و عوامل مرتبط با آموزش و تحصیل شرایط را به‌گونه‌ای فراهم کنند که یک دانش‌آموز خود را به‌عنوان فردی علمی و متعلق به مدرسه تصور کند و از سوی دیگر رفتار و کردار دانش‌آموز در ارتباط با امور تحصیلی به‌گونه‌ای باشد که اعضای خانواده، معلمان و کارکنان مدرسه، دوستان و دیگر افراد جامعه، وی را به‌عنوان فردی علاقه‌مند و مشتاق به امور علمی بشناسند، نوعی تعهد در فرد به وجود می‌آید که موجب می‌شود تا در انجام امور تحصیلی به دنبال تسلط بر محتوای سودمند، نه فقط پشت‌سرگذاشتن واحدهای درسی باشد. این رویکرد خود زمینه‌ساز صداقت، تلاش هدفمند و صادقانه در جهت کسب دانش و موفقیت در مدرسه می‌شود. در این راستا، هویت علمی یک جنبه مهم در پیشرفت تحصیلی است و به‌عنوان یک ارزش انتخاب‌شده در حوزه تحصیلی باعث حس ارزشمندی در فرد می‌شود؛ چرا که سبب انگیره و تلاش بیشتر فرد شده و او را به سمت تحصیل سوق می‌دهد. عاملی که می‌تواند با بی‌صداقتی تحصیلی در تضاد باشد.

فرضیه چهارم این پژوهش مبنی بر رابطه میان نظارت بالای والدین و بی‌صداقتی تحصیلی تأیید نشد و نظارت والدین با نداشتن صداقت دانش‌آموزان در فضای آموزش مجازی در ایام کرونا ارتباط معنادار نداشت. این یافته مغایر با نتایج پژوهش استپ و السون (۲۰۱۱) رومرو و روئیز (۲۰۰۷) و مهرابی و دهقان (۱۳۹۶) است. در ارتباط با این یافته می‌توان گفت که عدم معناداری این رابطه، گویای یک واقعیت بسیار کاربردی است؛ به این معنا که باید واقعت را پذیرفت که اگر بخواهیم دانش‌آموزان از اقدام به انجام رفتارهای غیرصاقانه پرهیز کنند، باید بر مؤلفه‌های درونی و شخصیتی آنان تمرکز کرد و درحقیقت، نگرش‌ها، باورها و ویژگی‌های درونی آنان را پرورش داد. با تأکید بر نظارت‌های بیرونی موقعیتی شاید بتوان در یک شرایط خاص در حضور والدین و معلمان به نتیجه مطلوب رسید ولی دانش‌آموزان در تنهایی و به دور از نظارت والدین، درصورتی‌که نوعی هدفمندی همراه با اخلاق تحصیلی در خود ایجاد نکنند، اشکالی از بی‌صداقتی تحصیلی را پدیدار خواهد کرد. همچنین، رابطه بین این دو متغیر به‌واسطه متغیرهای دیگری که همگی بر بنیان شناخت و هیجان استوار هستند، تحت تأثیر قرار گرفته است.

از جمله محدودیت‌ها، می‌توان محدودکردن جامعه به دختران و دانش‌آموزان مدارس تیزهوشان اشاره کرد. براین‌اساس، پیشنهاد می‌شود که این پژوهش بر نمونه‌های از دانش‌آموزان پسر و مقاطع دیگر تحصیلی تکرار شود تا امکان مقایسه بی‌صداقتی تحصیلی و بسط الگویی جامع از عوامل پیش‌بینی‌کننده صداقت تحصیلی فراهم شود. علاوه‌براین، بهره‌وری از دیگر روش‌های گردآوری داده مانند مصاحبه به علت شرایط کرونا میسر نبود، چرا که با استفاده از روش پژوهش کیفی در کنار روش پژوهش کمّی می‌توان به یافته‌های عمیق‌تری در حوزه بی‌صداقتی تحصیلی دست پیدا کرد. ازاین‌رو انجام پژوهش‌های پدیدارشناسانه در این حوزه به پژوهشگران دیگر پیشنهاد می‌شود. به‌صورت کاربردی، به مشاوران حاضر در مدارس و معلمان توصیه می‌شود که به‌گونه‌ای تلاش کنند تا بتوانند هویت علمی دانش‌آموزان مبتنی بر حضور در یک فضای تعاملی و سازنده را شکل دهند. همچنین در قالب محتوای

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]

[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]

الکترونیک به ارزش‌های اخلاقی و علمی راستین اشاره کنند تا با تکیه بر پرورش اخلاق تحصیلی، زمینه‌های بی‌صداقتی تحصیلی را در آموزش مجازی ریشه‌کن سازند.

پی‌نوشت‌ها

1. E-Learning
2. Virtual education
3. Academic dishonesty
4. Cheating
5. School value
6. Academic well-being
7. Surface learning strategies
8. Deep and genuine
9. Task value
10. Educational ethics
11. Scientific identity
12. Self-concept
13. Self-efficacy
14. Meaningful cognitive engagement
15. Academic achievement
16. Parent monitoring
17. School value
18. Academic ethics
19. Bartlett's test of sphericity
20. Parental supervision
21. Modeling fit indexes
22. RMSEA
23. Comparative fitness index (CFI)
24. Incremental Fitness Index (IFI)
25. Tucker-Lewis index (TLI)
26. Goodness of Fit Index (GFI)

Refrenses

Abdolahi, A., & Rahimi, A. (2019). Social construction of Corona and policies to deal with it. Case study: users of virtual space. Social Impact Assessment Quarterly, special issue of the consequences of the spread of the Corona virus, 2: 43-63. [In Persian].

Abilock, D. (2009). Guiding the gifted to honest work. *Knowledge Quest Journal*, 37 (3), 12–15. 10.1177/107621751103400214

Arnold, R., Martin, B. N., and Bigby, L. (2007). Is There a Relationship between Honor Codes and Academic Dishonesty? *Journal of Collage and Character*, 8 (2), 1-10. 10.2202/1940-1639.1164

Azimi, K., Yilaq, M., Omidian, M. (2018). Investigating the psychometric properties of the academic dishonesty scale and its relationship with time perspective in high school students. Bioethics Magazine, 32(9): 20-32. [In Persian]. 10.22037/bioeth. v9i32.25728.

Beitel, M., Wald, L. M., Midgett, A., Green, D., Cecero, J. J., Kishon, R., & Barry, D. T. (2015). Humanistic experience and psychodynamic understanding: empirical associations among facets of self-actualization and psychological mindedness. *Person Centered & Experiential Psychotherapies*, 14 (2), 137-148. 10.1080/14779757.2014.981653

Broardley, I., & Kavussanu, M. (2010). Effects of goal orientation and perceived value of toughness on antisocial behavior in soccer: The mediating role of moral disengagement. *Sport & Exercise Psychology*, 32, 176-192. 10.1123/jsep.32.2.176

Estep, H. M., & Olson, J. N. (2011). Parenting style, academic dishonesty, and infidelity in college students. *College Student Journal*, 45, 830–845.

Faucher, D., Ocn, A., & Caves, S. (2009). Academic dishonesty: innovative cheating techniques and the detection and prevention of them. *Teaching and Learning in Nursing*. 4, 37-41. 10.1016/j.teln.2008.09.003

Geddes, K. A. (2011). Academic Dishonesty among Gifted and High-Achieving Students. *Gifted Child Today*, 34 (2), 50–56. 10.1177/107621751103400214

Ghanbari Talab, M., & Tahmasabi, F. (2019). Prediction of academic dishonesty based on academic identity and intelligence beliefs. Educational and School Studies, 9 (1): 59-78. [In Persian]. 20.1001.1.2423494.1399.9.1.3.1.

Ghasem Zadeh, R. (2012). The perceived role of the professor in academic cheating from the perspective of Birjand University students, Master's Thesis, Faculty of Literature and Humanities, Ministry of Science, Research and Technology, Birjand University. [In Persian].

Golparvar, M. (2009). Evaluation of the role of academic ethics, educational justice and injustice in students' academic civil behavior", New Thoughts in Educational Sciences Quarterly, 5(4): 25-41. [In Persian]. 10.22051/JONTOE.2012.263.

Homan, H. A. (2007). Conducting Structural Equation Modeling in Lisrel Software, First Edition, Samt Publications. [In Persian].

Hsieh, Y. P., Yen, C. F., Chou, W. J. (2019). Development and validation of the parental smartphone use management scale (PSUMS): parents' perceived self-efficacy with adolescents with attention deficit hyperactivity disorder. *International Journal of Environnment Research and Public Healt*h, 16 (8), 14-23. 10.3390/ijerph16081423

Ismail, S., & Omar, Z. (2017). Academic dishonesty: An empirical study of personal beliefs and values of undergraduate students in Malaysia. *Pertanika Journal of Social Science and Humanities*, 25 (3), 1181-1198

Kamali, A., Azam Azadeh, M, Sajjadian, A. (2016). Academic identity of students and social capital of the family, Pioneers of Progress Congress. Tehran Iran. [In Persian]. https://civilica.com/doc/536643.

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]

[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]

Komarraju, M., & Dial, C. (2014). Scientific identity, self- efficacy, and self-esteem predict self- determined motivation and goals. *Learning and Individual Differences*, 32, 1-8. 10.12691/education-4-9-1

Koscielniak, M., & Bojanowska, A. (2019). The Role of Personal Values and Student Achievement in Academic Dishonesty. *Frontiers in Psychology*, 10, 1-12. 10.3389/fpsyg.2019.01887

Krou, M. R., Acee, T. W., Pino, N. W., & Hoff, M. A. (2019). Rationalizing the decision to cheat: an empirical analysis to determine whether social rational orientation can predict academic dishonesty. *Journal of College and Character*, 20 (1), 1639 – 1940. 10.1080/2194587X.2018.1559196

Lucas, G. M., & Friedrich, J. (2005). Individual differences in workplace deviance and integrity as predictors of academic dishonesty. *Ethics & Behavior*, 15 (1), 15-33. 10.1207/s15327019eb1501_2

Mehall, S. (2020). Purposeful interpersonal interaction in online learning: What is it and how is it measured? *Online Learning Journal*, 24 (1), 181-203. 10.24059/olj.v24i1.2002

Mehrabi, M., & Dehghan, A. (2016). Study of the dimensions of parental supervision of children's video game consumption and the necessity of creating a rating system. Modern Media Studies Quarterly, 3(9): 1-28. [In Persian]. 10.22054/cs.2017.18630.158

Miller, A. D., Murdock, T. B., Grotewiel, M. M. (2017). Addressing Academic Dishonesty among the Highest Achievers. *Theory into Practice*, 56, 121–128. 10.1080/00405841.2017.1283574

Mofield, E. L., & Parker Peters, M. (2015). Multidimensional perfectionism within gifted suburban adolescents: An exploration of typology and comparison of samples. *Roeper Review Journal*, 37 (2), 1–13. 10.1080/02783193.2015.1008663

Moradi, M., Abbasali Khashab, H., Dehghanizadeh, M. (2016). Testing the factorial structure and measuring the internal consistency of the Iranian version of the academic well-being questionnaire. Educational Measurement, 26 (7): 123-148. [In Persian]. 10.22054/jem.2017.476.1018.

Moradizadeh, S., Viskarmi, H., Mirdrikvand, F., Ghadampour, A., Ghazanfari, F. (2018). Investigation and comparison of the effectiveness of positive psychotherapy and reality therapy on reducing perfectionism and academic stress of gifted students. Psychology Quarterly of Exceptional People, 9(36): 79-110. [In Persian]. 10.22054/jpe.2019.39625.1936.

Nasiran, S., Irvani, M. (2016). Investigating the problems of gifted students in gifted schools from the point of view of students and parents. Quarterly Journal of Psychology and Educational Sciences, 2(10): 1-27. [In Persian].

Nejadbahram, Z., Kamali Chirani, F. (1389). Investigation of cultural-social dimensions of parental control over children's use of the Internet (analysis of parental control over children's use of the Internet). Barg Culture Quarterly, 21: 135-148. [In Persian].

Niemivirta, M. (2004). Stability and change in middle school students' school value: An application of latent growth curve modeling. I A. Efklides, G. Kiosseglou, & Y. Theodorakis (Red.), Qualitative and quantitative research in psychology: Scientific Annals of the Psychological Society of Northern Greece Ellinika Grammata. 2, 314 – 330.

O'Rourke, J., Barnes, J., Deaton, A., Fulks, K., Ryan, K., & Rettinger, D. A. (2010). Imitation is the sincerest form of cheating: The influence of direct knowledge and attitudes on academic dishonesty. *Ethics & Behavior*, 20, 47–64. 10.1080/10508420903482616

Peled, Y., Eshet, Y., Barczyk, C., Grinautski, K. (2018). Predictors of academic dishonesty among undergraduate students in online and face-to-face courses. *Computers & Education Journal*, 131, 49-59. 10.1016/j.compedu.2018.05.012

Pop, E. I., Subtirica, O. N., & Meeus, W. (2016). On the interplay between academic achievement and educational identity: A longitudinal study. *Journal of Adolescence*, 47, 134 – 144. 10.1016/j.adolescence.2015.11.004

Romero, A. J., & Ruiz, M. (2007). Do families lead to increased parental monitoring? Protective factors for coping with risky behaviors. *Journal of Child Family Student*, 16, 143 – 154. 10.1007/s10826-006-9074-5

Royaee, Z., Shokri, O., Bagherian, F., & Sharifi, M. (2017). Relationship between Achievement Goal Orientations & Academic Cheating: The Mediating Role of Academic Moral Disengagement, 12 (1) :143-153. [In Persian]. 20.1001.1.22517634.1396.12.1.16.1.

Sabouri, P., Ali Mardanzadeh, M. (2019). Effect of face-to-face education and virtual education on the grades of pharmaceutical students in Kerman. Iranian Journal of Education in Medical Sciences, 20: 35-42. [In Persian].

Sabzian, S., Ghadampour, E., & Mirderikvand, F. (2020). Presenting a causal model of academic engagement and academic ethics with academic cheating: The mediating role of academic self-efficacy. Journal of School Psychology, 8(4), 131-155. [In Persian]. 10.22098/jsp.2020.869.

Schwartz, B. M., Tatum, H. E., and Hageman, M. C. (2013). College Students' Perceptions of and Responses to Cheating at Traditional, Modified, and Non-honor System Institutions. *Ethics Behaviour*. 23, 463–476. 10.1080/10508422.2013.814538

Shahbazian, A., Farid, A., Habibi, R. (2016). Phenomenological investigation of the causes of tendency to academic cheating from the point of

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]

[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]

view and experiences of cheating students. Research Teaching Quarterly, 4(2): 113-128. [In Persian]. 10.22108/SSOSS.2017.85520.0.

Sheivandi, K., & Hasanvand, F. (2020). Developing a Model for the Psychological Consequences of Corona Epidemic Anxiety and studying the Mediating Role of Spiritual Health. Counseling Culture and Psychotherapy, 11(42), 1-36. [In Persian]. 10.22054/QCCPC.2020.50918.2346.

Smith, T. R., Kudlac, C., & Fera, A. G. (2013). Deviant reactions to the college pressure cooker: A test of general strain theory on undergraduate students in the United States. *International Journal of Criminal Justice Sciences*, 8 (2), 88-104.

Sotodefar, F., Soltanizadeh, M., Laali Dastjerdi, M. (2014). Comparison of the components of perfectionism, emotional intelligence and mental health of gifted and normal girls in middle school of Isfahan city. Educational and Educational Studies Quarterly, 3 (8): 41-59. [In Persian]. 20.1001.1.2423494.1393.3.1.2.8.

Strambler, M. J., Linke, L. H., & Ward, N. L. (2013). Academic identification as a mediator of the relationship between parental socialization and academic achievement. *Contemporary Educational Psychology*, 38, 99-106. 10.1016/j.cedpsych.2012.11.001

Sufriadi, S., & Yusoff, M. Z. (2020). Influence of understanding integrity and professional values for academic ethics practices among lecturers in Islamic religious higher Education. *Journal of Educational Management and Innovation*, 1 (2), 134 – 145. 10.12928/ijemi.v1i2.1669

Tatum, H., and Schwartz, B. M. (2017). Honor Codes: Evidence Based Strategies for Improving Academic Integrity. *Theory into Practice*, 56 (2), 129–135. 10.1080/00405841.2017.1308175

Tavakoli E., yadollahi, S. (2021). Experiences regarding educational issues during the Corona in students with special needs' parents. JOEC, 21 (2): 37-48. [In Persian] 20.1001.1.16826612.1400.21.2.9.9

Thomas, D. (2017). Factors that explain academic dishonesty among university students in Thailand. *Ethics & Behavior*, 27 (2), 140-154. 10.1080/10508422.2015.1131160

Vincent-Ruz, P., & Schunn, C. D. (2018). The nature of science identity and its role as the driver of student choices. *International Journal of STEM Education, 5 (*1). 1-1-0. 10.1186/s40594-018-0140-5

Viskarmi, H., Khalili, Z., Alipour, K., Alavi, Z. (2017). The mediating role of academic enthusiasm in predicting the academic well-being of students based on the psychological and social climate of the students' classroom. Journal of cognitive strategies in learning, 7 (12): 149-168. [In Persian]. 10.22084/J.PSYCHOGY. 2018.13974.1619

Walker, C. O., Greene, B. A., & Mansell, R. A. (2006). Identification with academics, intrinsic extrinsic motivation, and self-efficacy as predictors of cognitive engagement. *Learning and individual Differences*, 16: 1-12. 10.1016/j.lindif.2005.06.004.

Zandvanian, A., Heidari, M., Bagheri, R., & Atarzadeh, F. (2013). Cyberspace Traumas Among Girl Students. Journal of Culture-Communication Studies, 14 (23), 195-216. [In Persian]. 20.1001.1.20088760.1392.14.23.8.7

[Downloaded from mail.joec.ir on 2026-10-19]

[DOI: 10.52547/joec.23.1.65]